

Regnskapslovutvalget

Oslo, 08.06.2015

Deres ref.: , Vår ref.: 15/762

Saksbehandler:

Kommentarer til regnskapsutvalgets forslag

Statistisk sentralbyrå (SSB) har et omfattende samarbeid med offentlige etater om bruk av administrative rapporteringssystemer og registre i statistikkproduksjonen. Samarbeidet og samordningen er hjemlet i statistikkloven. For den økonomiske statistikken i SSB, inkludert nasjonalregnskapet, er regnskapsdata fra Brønnøysundregistrene og Skatteetaten bærebjelker. Det meste av datagrunnlaget til statistikken hentes fra administrative datasystemer i ulike etater.

For effektiv utnytting av regnskapsinformasjon i statistikken er det viktig at datagrunnlaget er ensartet og basert på felles prinsipper, regler og definisjoner. Avvikende regnskapsføring mellom foretakene vil skape problemer for sammenligning og tolkning av dataene. Valgfriheten som gis i regnskapslovgivningen innebærer at den underliggende verdifastsettelse kan være foretatt etter ulike prinsipper. Fra et statistisk synspunkt er dette uheldig.

Regnskapsplikten bør opprettholdes og gjelde alle enheter med økonomisk betydning. Dette innbefatter også filialer av utenlandske foretak (jf. oljenæring og forsikring) og Statlige låneinstitutter, Folketrygdfondet og Statens Pensjonskasse.

Vurderingsregler

Generelt vil det ut fra statistikkhensyn være ønskelig med verdsetting til markedsverdi for alle balanseposter. For statistikken er det best om valgfriheten med hensyn til verdsettelsesmetode for investering i felles kontrollert virksomhet oppheves. SSBs mening er at egenkapitalmetoden bør benyttes både for investeringer i tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet. Bruttometoden er mer problematisk fra et statistikkhensyn enn egenkapitalmetoden på grunn av dobbeltføringene bruttomethoden medfører. Transaksjonsmetoden som hovedsakelig benyttes ved regnskapsføring av fusjoner skaper problemer ut fra statistikkhensyn. Transaksjonsmetoden kan lett føre til for høy goodwill, noe som er problematisk i statistikken. SSB ønsker at alle fusjoner behandles etter kontinuitetsmetoden, det vil si at eiendeler og gjeld videreføres til balanseførte verdier.

Resultatregnskap og balanse

Til statistikkformål er det behov for en artsinndeling av resultatregnskapet, blant annet som følge av kravene til oppstilling i nasjonalregnskapet. Notekravet om å presentere driftskostnadene etter art i notene dersom dette er presentert etter funksjon i regnskapet er viktig for den offisielle statistikken.

I regnskapsloven er skillet mellom finansobjekt og realobjekt klart. Det er imidlertid på enkelte poster uklart skille mellom de ulike finansobjektene. En klar oppdeling av finansobjektene er helt nødvendig for å tilfredsstille kravene til objektsgruppering i de internasjonale standardene for nasjonalregnskap.

Noteopplysninger

Opplysningene i årsregnskapet er for aggregert til å gi tilstrekkelig informasjon for statistiske formål, og SSB benytter derfor også opplysninger gitt i noter. Det at opplysninger fra notene ikke er standardiserte eller digitaliserte medfører manuelt arbeid, som setter begrensninger for automatisert og mer systematisk bruk av noteopplysningene til statistiske formål. En standardisering og digitalisering av notene er en forutsetning for

effektiv bruk av disse opplysningene til statistikk, jmfør tiltak 16 i forstudierapporten om samordning av regnskapsinformasjon (SARI).

- Opplysningene om årets utgifter som har gått med til forskning og utvikling er viktig for kapitalisering av FoU utgifter i nasjonalregnskapet. Det er derfor nødvendig for statistikkhensyn at noten beholdes, og SSB mener at denne noten egner seg godt for standardisering og digitalisering.
- Notene som spesifiserer lønnskostnadene blir brukt blant annet til fordeling av lønnskostnader mellom foretakene som inngår i statistikkene våre, og sikre at det er en sammenheng mellom lønnskostnader og andre poster i regnskapet. SSB mener at også denne noten egner seg godt for standardisering og digitalisering.
- Notekravet om varige driftsmidler benyttes til å få korrekt føring blant annet ved salg av anleggsmidler (brutto eller nettometoden), og er også en note som kan egne seg godt for standardisering og digitalisering.
- Notekravet om store enkelttransaksjoner er viktig som kontrollkilde for å verifisere store endringer i tallene fra ett år til et annet. Det er viktig for SSB at denne noten beholdes.
- Notene om geografisk spesifisering av salgsinntekter bør også beholdes og standardiseres (se også avsnitt om forholdet til utlandet)

I regnskapslovutvalgets arbeider er det flere steder gjort en avveining mellom spesifisering i egne oppstillingsposter eller i noter, og for en del poster har man valgt en løsning med krav om ytterligere spesifisering i noter. Så lenge notene ikke er standardiserte og digitaliserte gir de ikke godt grunnlag for statistikk. Regnskapsposter som skal spesifiseres i noter bør derfor etter SSBs mening standardiseres og digitaliseres. Dette innbefatter notene om spesifisering av driftskostnadene.

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømoppstillingen benyttes for å kartlegge kjøp og salg av realkapital til bruk i Nasjonalregnskapet. Nasjonalregnskapet skal ikke kun omfatte beholdningene av realkapitalen (som blant annet utledes fra balanseoppstillingen), men også vise kjøp/tilgang og salg/avgang av ulike typer realkapital. Videre er kontantoppstillingen viktig for avstemmingen av nasjonalregnskapet. I tillegg brukes kontantstrømoppstillingen også i avstemming av kjøp og salg av varige driftsmidler i strukturstatistikkene. SSB mener det bør etableres en standardisert oppstilling for kontantstrømsanalyse, som da også kan egne seg for digitalisering.

Forholdet til utlandet

Ut over de administrative datasystemene innhenter SSB også regnskapsopplysninger direkte fra et utvalg av foretak. Blant annet innhentes landfordelte opplysninger, hovedsakelig fra foretakenes balanse. Dette er en rapportering som oppleves som svært tung for de foretakene som er med i de respektive utvalgene. Av den grunn følger SSB nøye med på utviklingen av den såkalte land-for-land-rapporteringen (jf. BEPS), som fra og med regnskapsåret 2014 omfatter foretak innen utvinningsindustrien og skogsdrift innen ikke-beplantet skog. Ettersom landfordeling ikke er standardisert i regnskapet mangler foretakenes systemer tilstrekkelig landgruppering til å kunne trekke ut informasjonen som Norge plikter å rapportere til Eurostat. Hvis foretakene hadde gruppert de aktuelle regnskapsopplysningene i samsvar med en av de to ISO-standardene for landklassifisering, kunne de trukket informasjonen rett ut av regnskapssystemet. Regnskapsloven bør derfor innta et krav om bruk av ISO-standard for landklassifisering ved geografiske spesifiseringer, jmfør tiltak 16 i forstudierapporten om samordning av regnskapsinformasjon (SARI).

Med vennlig hilsen

Per Morten Holt
Fagdirektør